

بررسی تاثیر روش تدریس اکتشافی بر خود تنظیمی تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی

زری بهمنی^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی ورزش، آموزگار ابتدایی، آموزش و پرورش ناحیه دو سنندج

چکیده

در جهان امروز آموزگاران در جستجوی روش‌های نوین تدریس و یادگیری هستند تا پتانسیل یادگیرنده را به حداکثر برسانند و محیطی ایجاد کنند که مهارت‌های یادگیری مادام العمر مد نظر قرار گیرد. مهارت‌هایی چون مدیریت، خود تنظیمی، مسئولیت‌پذیری، خلاقیت، حل مسئله، فعال بودن، کنترل، انعطاف‌پذیری و... برای رسیدن به این مهارت‌ها، آموزگاران باید از روش‌های فعال تدریس از جمله روش اکتشافی استفاده کنند. در فرآیند یاددهی- یادگیری می‌بایست شرایطی فراهم شود تا دانش‌آموزان برای یادگیری برانگیخته شوند، روش تدریس معلم می‌تواند به عنوان عاملی برجسته در این فرآیند مؤثر باشد. با توجه به هدف این پژوهش که به دنبال بررسی تاثیر روش تدریس اکتشافی بر خود تنظیمی تحصیلی دانش‌آموزان دوره ابتدایی می‌باشد، از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش، توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه مورد مطالعه پژوهش را کلیه دانش‌آموزان ابتدایی شهر سنندج که در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ مشغول به تدریس هستند تشکیل داد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه خود تنظیمی تحصیلی پینتریچ و دی گروت (۱۹۹۰) بود که پایایی آن از طریق روش کودر ریچاردسون محاسبه شد که در پیش‌آزمون و پس‌آزمون به ترتیب ۰/۷۶ و ۰/۸۱ بود و روایی آن از طریق نظرخواهی از معلمان مدرسه تأیید شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری کولموگروف اسمیرنوف، همبستگی پیرسون، آزمون t همبسته استفاده گردید. نتایج نشان داد، نمره میزان خودتنظیمی دانش‌آموزان در یادگیری در پیش‌آزمون ۳۶/۴۰ بود که در پس‌آزمون به ۵۲/۱۰ افزایش یافته است و این افزایش از نظر آماری نیز معنادار می‌باشد ($p=0/005$). در واقع بین دانش‌آموزانی که با روش مبتنی بر روش تدریس اکتشافی آموزش دیده‌اند با دانش‌آموزانی که این آموزش را ندیده‌اند در میزان خود تنظیمی تحصیلی تفاوت معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: روش تدریس، اکتشافی، خودتنظیمی تحصیلی، دانش‌آموزان، ابتدایی.

۱- مقدمه

امروزه روش‌ها و اعمالی وجود دارند که می‌توان با عمل به آنها، به بالا رفتن مهارت‌های علمی و عملی دانش‌آموزان در دروس مختلف، در مدرسه کمک کرد. آشنایی با علوم در دنیای تکنولوژی محور امروز، کاملاً ضروری است. دانش‌آموز می‌تواند با بهره گرفتن از دانش معلمان و یادگیری از آنان مفاهیم را درک کند که به او، قابلیت درک بهتر جهان طبیعت را بدهد. روش‌های جدید و فعال در یادگیری نقش اساسی را بر عهده دارند، اما این روش‌ها باید به گونه‌ای به کار گرفته شوند که دانش‌آموزان به جای ذخیره سازی اصول و مطالب علمی، درگیر مسائل اصلی زندگی شوند و مشکلاتی را که با زندگی واقعی آنان مرتبط است یاد بگیرند. زیرا روش‌های ابتکاری و منطبق با زندگی، موقعیت آموزشی را جذابتر و رغبت و تلاش فراگیران را در یادگیری افزونتر می‌کند (عشایری زاده، ۱۳۹۶).